



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De annunciatione diuæ Mariæ Virginis, Sermo CXLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

præsepe domini sui. Tu homo, si non mox cum Angelis, agnosce vel tardissime cum iumentis: ne dum moraris, ipsis iumentis, quibus ante comparatus fueras, postponaris. Ecce iumenta adulantur caudis, blandiuntur auribus, linguis lambunt, & motu quo possunt authorem suum fatentur contra naturam in tuam venisse naturam: & tu cum Iudæis discutis, carpis, qui excluserunt à diuersoriis suis dominum suum, quem iumenta suis in præsepibus susceperunt. Vnde si tandem vel Angelis es pium præstaturus auditum, quæ ab Angelo dicenda sunt, si non feliciter vel dignanter admitte: quod nos hodie differre, & sequenti referre sermone sancti fratres, satis vobis necessarius sermo compellit.

De annunciatione diuæ Mariæ Virginis, Sermo CXLII.

Audistis hodie fratres charissimi, Angelum cum muliere de hominis reparatione tractantem. Audistis agi, ut homo cursibus eisdem, quibus dilapsus fuerat ad mortem, rediret ad vitam. Agit, agit cum Maria, angelus de salute, quia cum Eua Angelus egerat de ruina. Audistis Angelum de carnis nostræ limbo templum diuinæ maiestatis arte ineffabili construentem. Audistis in terris Deum, in cœlis hominem sacramento incomprehensibili collocari. Audistis inaudita ratione in vno corpore, Deum, hominemque misceri. Audistis fragilem nostræ carnis naturam ad portandam totam deitatis gloriam Angelica exhortatione roborari. Denique ne tanto ponderi cœlestis fabricæ in Maria subtilis nostri corporis arena succumberet, & in Virgine totius generis humani portatura fructum virga tenuis frangeretur, fugatura metum vox Angeli, mox præcessit, dicēs: *Ne timeas Maria.* Ante causam dignitatis virginis

Luc. 1.

virginis annūciatur ex nomine: nam Maria Hebræo sermone, Latine domina nuncupatur: vocat ergo Angelus dominam, vt dominatoris genitricem trepidatio deferat seruitutis, quam nasci, & vocari dominam ipsa sui germinis fecit & impetrauit auctoritas. *Ne timeas Maria, inuenisti enim gratiam.* Verum est, quia qui inuenit gratiam, nescit timere. *Inuenisti gratiam.* Apud quē? *Apud Deum.* Beata quæ inter homines audire sola meruit præ omnibus. *Inuenisti gratiam.* Quātam? quantam superius dixerat. Plenam. Et verè plenam, quæ largo imbri totam funderet & infunderet creaturam. *Inuenisti enim gratiam apud Deum,* Hæc cum dicit, & ipse Angelus miratur, aut fœminam tantum, aut omnes homines vitam meruisse per fœminam, stupet Angelus totum Deum venire intra virginalis vteri angustias, cui tota simul angusta est creatura. Hinc est quod remoratur Angelus, hinc est quod Virginem vocat de merito, de gratia compellat, vix causam prodit audienti, sane vt sensum promoueat, vix longa trepidatione componit. Aestimate fratres, qua reuerentia, quo tremore nos tanto interesse deceat & conueniat sacramento, quando ipse Angelus non sine metu discutit audientis. *Ecce concipies in utero.* Bene concipies, quod caro nescit, conditio non habet, non admittit natura. *Ecce concipies in utero.* Quis ante ad fructum peruenit, quā terræ laborem sentiat, & sudorem? Quis ante poma carpit, quam plantæ suam tribuat & impēdat industriā? Quis præter viam ad vllam peruenit mansionem? Quis præter naturam naturæ suscipit incrementum? Beata ergo, & verè beata Maria, quæ præter generandi curas, præter materni doloris fastidia, tantam germinis peruenit ad gloriam. Beata, quæ diuinum pignus sic suo suscepit & seruauit in pectore, vt illud

tota corporis externa nesciret. Beata, quæ quod de supernis Angelo referente susceperat, sic menti suæ solæ commisit & credidit. Intra domum Virginis negotium cœleste sic geritur, ut manentibus claustris ipsa domus septa non sentiant. *Concipies & paries filium.* Quis ingreditur & egreditur, & introitus sui, & exitus nulla vestigia relinquit, diuinus habitator est, non humanus: & qui conceptu suo virginem seruat, & ortu suo relinquit virginem, non terrenus homo est, sed cœlestis. Nostræ ergo carnis ordo secedat, hic sibi natura nostra nil vindicet, ubi ad diuinam progeniem cœlestis ordo diuinam instituitur in naturam. Conceptus & partus sermo audientis animum non fatiget, nec leuiter censum moueat Christiani, ubi ad cœlestem progeniem virtutis Dei diuina peraguntur insignia. *Concipies & paries filium.* Non dixit tibi, dixit tuum. Quare? Quia sanctum vocabitur filius Dei. Virgo te gratia matrem præstitit, non natura: genitricem te dici pietas voluit, quam non sinebat integritas: in tuo conceptu, in tuo partu creuit pudor, aucta est castitas, integritas roborata est, est solidata virginitas, omnes perseuerauere virtutes. Virgo si tibi salua sunt omnia, quid dedisti? Si virgo, quomodo mater? Si sponsa, genitrix quomodo? Ille quo tibi aucta sunt omnia nil minuit virgo. Virgo cōcipitur ex te auctor tuus, tua ex te oritur origo, in tuo germine est genitor tuus, in tua carne est Deus tuus, & ipse lucem mundi per te cepit, qui lucem mundo dedit. Monita ergo per Angelum virgo, ne præsumas hunc vocare filium tuum, sed mox ut genueris, inuoca saluatorem: quia virginitas non sibi parit filium, sed parit pignus auctoris, & integritas suum gestat dominum, non alumnus, dicente Angelo, *Et vocabis nomen eius Iesum.*
Quod

Quod saluator Latino vocabulo nuncupatur. *Dixit autem Maria ad Angelum, Quomodo fiet istud?* Ecce Maria interrogat: & si qui interrogat, dubitat, cur solus Zacharias velut querulus percunctator incurrit? Quia pectorum cognitor non verba, sed corda peruidit: non quid dixerint, sed quid senserint, iudicauit: erat enim interrogantiū causa dissimilis, species perdiuisa, hæc contra naturam credidit, ille dubitat pro natura: hæc integræ rei ordinem quærit, ille quæ Deus iubet fieri non posse perscribit: ille impellentibus exemplis non accedit ad fidem, hæc sine exemplo percurrit ad fidem: hæc miratur de partu virginis, ille de conceptu disputat coniugali. Merito ergo hæc loquitur, hæc Deum suo cognoscit & confitetur in corpore, ille tacet, donec Ioannem quem negabat conuictus proprio redderet ex corpore. *Quomodo fiet istud?* Quare: *Quia virum non cognosco.* Mulier, quem virum quæris? quem tu in Paradiso perdidisti? Redde virum mulier, redde depositum Dei, redde ex te quem perdidisti per te: prætermitte naturæ ordinem, recognosce ordinem creatoris. Ille ex te assumet & faciet virum, qui in principio te fecit & assumpsit ex viro: ne quæras virum, cesset opus hominis, quia ad reparationem hominis sufficit ars diuina. Hinc est quod Deus ipse ad te venit, quia te pœnituit ad hominem peruenisse. Nec iam caro ad carnem. *Sed Spiritus sanctus superueniet in te.* Quia quod de carne natum est, caro est: & quod de Spiritu, spiritus est: qui ergo de Spiritu nascitur, sine controuersia Deus est, quia Spiritus est Deus. *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi.* Obumbrat Dei virtus, ne portatura Deum fragilitas humana succumbar. *Et virtus altissimi obumbrabit tibi.* Aestus nostri corporis nescit,

Ioan. 3.

Ioan. 4.

H h 4

quam

Isa. 6.

quam diuinæ protegit umbra virtutis : nec secretum mundanæ habitationis inquit , quæ se septam superni splendoris circumspicit velamento. *Propterea quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.* Nemo hic communiter accipiat sanctum sed illa singularitate qua clamatur in cœlestibus: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Mittitur autem Maria ad Elizabeth, virgo ad sterilem, infans ad anum, ut certamine pio sumant ambæ, percipiant pariter, altera de nouitate fidem, altera de necessitate virtutem. His auditis, respondit Maria: *Ecce ancilla domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Quæ vocatur ab Angelo domina, ipsa se cognoscit, & confitetur ancillam. Quia deuotus animus infulis beneficiorum crescit ad obsequium: augetur ad gratiam, non ad arrogantiam profilit, non ad superbiam pertumescit. *Fiat mihi secundum verbum tuum.* Quæ credit verbo, merito concipit verbum. In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum: & ad totam rem peruenit, quæ secretum fidei consentit auditu. Quantum peccat hæreticus, qui post causam non credit, cum tantum hanc credidisse conspicit ante causam.

Ioan. 1.

De eadem, Sermo CXLIII.

DEbetur quidem vobis natalitius sermo, sed ineffabile natiuitatis dominicæ sacramentum credere magis conuenit, quam referre. Virgo peperit. Quod natura non habet, & usus nescit, ignorat ratio, mens non capit, pauet cœlum, stupet terra, creatura miratur, quomodo sermo narrabit humanus: Denique Euangelista conceptum Virginis, Virginis partum sicut humano sermone pandit, ita diuino claudit arcano: & hoc facit, ut homo quod credere iussus est, discutere non præsumat. Quis attingit arcanum Dei?

partum